

RIKSDAGENS SVAR 214/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av naturgasmarknadslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av naturgasmarknadslagen (RP 128/2004 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 28/2004 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen före utgången av september 2006 lämnar en utredning till ekonomiutskottet om utvecklingen av naturgasmarknaden och erfarenheterna av naturgasmarknadslagen.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av naturgasmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i naturgasmarknadslagen av den 31 maj 2000 (508/2000) 9 kap. 6 §,
ändras 2 kap. 9 § 3 mom., 7 kap. 2 § samt 9 kap. 4 och 5 §, samt
fogas till 1 kap. 2 § ett nytt 3 mom., till 2 kap. en ny 4 a §, till 4 kap. en ny 7 §, till 7 kap. 1 § ett nytt 3 mom., till 7 kap. nya 1 a—1 d och 2 a §, till 7 kap. 5 § nya 2 och 3 mom., till 7 kap. en ny 7 § samt till 9 kap. en ny 4 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

— — — — —
Denna lag tillämpas även på biogas, gas från biomassa och annan gas, om det är tekniskt möjligt och säkert att föra in gaserna i och överföra dem i naturgasnätet. På gasen tillämpas då denna lags bestämmelser om naturgas.

2 kap.

Allmänna förpliktelser vid nätverksamhet och prissättningsprinciper

4 a §

Naturgasmarknadsmyndigheten kan på ansökan för viss tid bevilja nätinnehavare som genomför betydande nätinvesteringar undantag från överföringsskyldigheten enligt 2 kap. 3 § samt från förfarandet för godkännande av vill-

kor och prissättningsmetoder enligt 7 kap. 1 a §. Som betydande nätinvesteringar betraktas i detta sammanhang byggandet av sammanlänkande rörsystem mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen eller byggandet av en anläggning för behandling av kondenserad naturgas och byggandet av en lagringsanläggning för sådan, investeringar som gäller betydande kapacitetsutbyggnader i fråga om dessa samt sådana ändringar av dem som möjliggör utveckling av nya källor för naturgasförsörjning.

En förutsättning för att undantag skall kunna beviljas är att

1) investeringen ökar konkurrensen i fråga om naturgasleveranserna samt förbättrar leveranssäkerheten,

2) investeringen på grund av risker som är förknippade med den inte skulle genomföras utan undantag som beviljats av naturgasmarknadsmyndigheten,

3) den som söker undantag och som skall genomföra en investering inte är innehavare av ett nät kopplat till föremålet för investeringen,

4) kostnaderna för investeringen tas ut hos dem som använder investeringen,

5) undantaget inte hämmar konkurrensen på naturgasmarknaden, en effektiv verksamhet på den inre naturgasmarknaden eller en effektiv verksamhet inom det nät till vilket föremålet för investeringen har anslutits.

Till undantagslov kan fogas villkor som gäller ett undantags varaktighet och villkor som gäller icke-diskriminerande rätt till tillträde till sammanlänkade rörsystem som överskrider medlemsstaternas gränser samt regler för kapacitetskontroll, om de inte hindrar verkställigheten av långfristiga avtal.

9 §

I distributionsnätet får priset på överföringstjänster inte vara beroende av var kunden finns geografiskt inom nätinnehavarens verksamhetsområde. När distributionsnätsinnehavare fusionerar sin nätverksamhet skall sådana förändring-

ar i prissättningen som föranleder avsevärda förändringar i de enskilda kundernas avgifter dock genomföras inom en övergångsperiod som godkänts av naturgasmarknadsmyndigheten innan ny prissättning införs.

4 kap.

Naturgasförsäljning och naturgasförbrukarens ställning

7 §

På leverans av naturgas och naturgasöverföringstjänster till konsumenterna tillämpas följande:

1) kunderna har rätt till ett avtal med sin naturgastjänstleverantör, i vilket följande skall anges:

a) leverantörens namn och adress,

b) tjänster som tillhandahålls, tjänstekvalitet och tidpunkt för den ursprungliga uppkopplingen,

c) eventuella underhållstjänster som tillhandahålls,

d) på vilket sätt aktuell information om tariffer och underhållskostnader kan erhållas,

e) avtalets löptid och hur avtalet och tjänsterna förlängs eller sägs upp samt eventuell rätt till frånträdande,

f) alternativa tvistlösningsmetoder,

2) avtalsvillkoren skall vara skäliga och information om dem bör ges kunderna innan avtalet ingås,

3) kunden skall underrättas i god tid om varje avsikt att ändra avtalsvillkoren,

4) tjänsteverantören skall underrätta kunderna om att de har rätt att frånträda avtalet, om avtalsvillkoren förändras,

5) tjänsteverantören skall underrätta sina kunder om varje avgiftshöjning i god tid och senast 30 dagar innan höjningen träder i kraft,

6) om tjänsteverantören ändrar avtalsvillkoren och kunden inte godtar de nya villkoren, har kunden rätt att frånträda avtalet.

7 kap.

Ledning och tillsyn

1 §

— — — — —
 Naturgasmarknadsmyndigheten skall årligen publicera en rapport om tillsynen över marknaden samt sköta de internationella informationsförpliktelserna i anslutning till tillsynen.

1 a §

Naturgasmarknadsmyndigheten skall genom beslut fastställa att en nätinnehavare och en överföringsnätsinnehavare som har systemansvar skall iakttä följande villkor för nättjänster och metoder för prissättning av tjänsterna innan dessa införs:

1) metoderna för bestämmande av nätinnehavarens intäkter av nätverksamheten och de avgifter som skall tas ut för överföringstjänsten under tillsynsperioden,

2) villkoren för nätinnehavarens överföringstjänst,

3) villkoren för nätinnehavarens anslutningstjänst och metoderna för bestämmande av de avgifter som tas ut för anslutningen, samt

4) villkoren för de tjänster som omfattas av en överföringsnätsinnehavares systemansvar samt metoderna för bestämmande av avgifterna för nämnda tjänster.

Beslutet om fastställande skall basera sig på de grunder som föreskrivs i 2 och 3 kap. samt i 4 kap. 6 §. I beslutet om fastställande av de metoder som skall iakttas vid prissättningen kan bestämmas om

1) principerna för värdering av det kapital som är bundet till nätverksamheten,

2) sättet för bestämmande av en godtagbar avkastning på det kapital som är bundet till nätverksamheten,

3) sättet för bestämmande av nätverksamhetens resultat och sådan rättelse av resultaträkningen och balansräkningen som detta kräver,

4) mål som sporrar till effektivisering av nätverksamheten och sättet för hur målet bestäms samt den metod enligt vilken effektiviseringsmålsättningen tillämpas i prissättningen, samt

5) metoden för bestämmande av prissättningsstrukturen, om en sådan metod behövs för genomförande av tillträde till nätet eller för verkställigheten av en internationell förpliktelse som är bindande för Finland, eller om metoden hänför sig till prissättning av tjänster som omfattas av systemansvar.

Ett beslut om fastställande, som tillämpas på de metoder som avses i 1 mom. 1 punkten, gäller i fyra år. Om en nätinnehavare har inlett sin verksamhet medan den tillsynsperiod som tillämpas på andra nätinnehavare fortfarande pågår, gäller beslutet enligt 1 mom. 1 punkten dock till utgången av denna tillsynsperiod. De övriga beslut som avses i 1 mom. gäller tills vidare eller, om det finns särskilda skäl, den tid som anges i beslutet.

1 b §

Naturgasmarknadsmyndigheten kan ändra det beslut om fastställande som avses i 1 a § 1 mom. genom ett nytt beslut vars behandling har inletts på ansökan av en nätinnehavare eller en överföringsnätsinnehavare med systemansvar eller på naturgasmarknadsmyndighetens eget initiativ. Beslutet kan ändras på initiativ av naturgasmarknadsmyndigheten, om

1) den som beslutet gäller har lämnat felaktiga eller bristfälliga uppgifter som har inverkat på beslutets innehåll,

2) ändringen grundar sig på en ändring i lagstiftningen eller ett avgörande som en fullföljdomstol har meddelat,

3) det finns vägande skäl för att ändra beslutet till följd av att en väsentlig förändring i omständigheterna inträffat efter det att beslutet meddelades eller på grund av revidering av föråldrade villkor eller prissättningsarrangemang, eller om

4) ändringen är nödvändig på grund av verkställigheten av en internationell förpliktelse som är bindande för Finland.

1 c §

Naturgasmarknadsmyndigheten skall efter det att den tillsynsperiod som nämns i 1 a § utgått genom beslut förplikta nätinnehavaren att under

en pågående tillsynsperiod sänka sina avgifter för överföringstjänster som bestämts enligt de i 1 a § 1 mom. 1 punkten avsedda metoderna med det belopp med vilket nätverksamhetens avkastning under den tillsynsperiod som utgått överstigit beloppet av en skälig avkastning, eller berättiga nätinnehavaren att under tillsynsperioden höja sina avgifter för överföringstjänster med det belopp med vilket nätverksamhetens avkastning under den tillsynsperiod som utgått understigit beloppet av en skälig avkastning. Om avkastningen av nätverksamheten under tillsynsperioden har överstigit beloppet av en skälig avkastning med minst 5 procent, skall till det belopp med vilket avgifterna skall sänkas, för den tillsynsperiod som utgått fogas ränta, räknad som årlig ränta på hela det sistnämnda beloppet enligt genomsnittsräntan på eget kapital bestämt i enlighet med det beslut om fastställande som avses i 1 a § 1 mom. 1 punkten.

Naturgasmarknadsmyndigheten kan av välgående skäl förlänga den utjämningsperiod som avses i 1 mom.

1 d §

Om en nätinnehavare överlåter naturgasnätfärsverksamheten till någon annan eller fusioneras med en annan aktör under den tillsynsperiod som avses i 1 a § 1 mom. 1 punkten, tillämpas beslutet om fastställande i fråga om den nätverksamhet som till följd av överlåtelsen eller fusionen övergått till någon annan på mottagaren eller den övertagande sammanslutningen under återstoden av tillsynsperioden. Mottagaren eller den övertagande sammanslutningen ansvarar för återbäring av avgifter för överföringstjänster enligt 1 c § till den överlåtande nätinnehavarens kunder också till den del återbäringen hänför sig till en del av den tillsynsperiod som föregick överlåtandet eller fusioneringen. Mottagaren eller den övertagande sammanslutningen får på motsvarande sätt räkna sig till godo den i 1 c § avsedda rätten att höja avgifterna för överföringstjänsterna också till den del denna rätt hänför sig till den överlåtande nätinnehavarens nätverksamhet under en del av den tillsynsperiod som föregick överlåtandet eller fusioneringen.

Naturgasmarknadsmyndigheten skall på begäran av överlåtaren och mottagaren meddela ett särskilt beslut i vilket det belopp som avses i 1 mom. fastställs för överlåtelsestidpunkten.

2 §

Om någon bryter mot eller åsidosätter de förpliktelser som föreskrivs i denna lag eller i bestämmelser utfärdade med stöd av den, skall tillsynsmyndigheten förplikta honom att rätta sitt fel eller sin försummelse. I det förpliktande beslutet kan förordnas om på vilket sätt felet eller försummelsen skall rättas och nätinnehavaren åläggas att till kunden betala tillbaka en avgift som tagits ut på felaktiga grunder, om inte det återbäringsförfarande tillämpas som avses i 1 c §.

Tillsynsmyndigheten kan förena sitt beslut enligt 1 mom. samt enligt 1 a—1 c § med vite. Vid vitesföreläggande och utdömande av vite iaktas det förfarande som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

Nedan bestäms särskilt om verkställigheten av förpliktelsen avseende de uppgifter som skall tillställas tillsynsmyndigheten.

2 a §

Naturgasmarknadsmyndigheten skall behandla en begäran om utredning som gäller nätinnehavare inom två månader från mottagandet av en sådan begäran. Naturgasmarknadsmyndigheten kan förlänga tidsfristen för behandlingen med högst två månader, om behandlingen av en begäran om utredning förutsätter att ytterligare uppgifter inhämtas. Efter det kan tidsfristen vid behov förlängas, om den som begärt utredning samtycker till detta.

5 §

En behörig tjänsteman vid naturgasmarknadsmyndigheten har rätt att utföra granskningar i lokaler som innehas av en sammanslutning eller en inrättning som bedriver tillsyn underkastad verksamhet för att fullgöra tillsynsuppgiften enligt denna lag samt för att övervaka att det beslut om fastställande samt det förpliktande beslut

som naturgasmyndigheten har gett följs. Granskningar får dock inte utföras i hemfridsskyddade lokaler. En sammanslutning eller inrättning som bedriver verksamhet som är underkastad tillsyn skall på yrkande för den tjänsteman som utför granskningen visa de handlingar och registreringar i datasystemet samt ordna tillträde till de naturgasanordningar och naturgasanläggningar som kan ha betydelse vid övervakningen av att denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman som utför granskningen har rätt att avgiftsfritt ta kopior av de handlingar som skall granskas och utskrift av de registreringar som finns i datasystemet.

Om någon bryter mot eller åsidosätter de förpliktelser som gäller skyldighet att tillställa tillsynsmyndigheten de uppgifter som föreskrivs i denna lag eller i bestämmelser utfärdade med stöd av den, kan tillsynsmyndigheten förplikta honom att rätta sitt fel eller sin försummelse. Tillsynsmyndigheten kan förena sitt beslut med vite. Vid vitesföreläggande och utdömande av vite iaktas det förfarande som föreskrivs i viteslagen.

7 §

Naturgasmarknadsmyndigheten skall följa balansen mellan utbud och efterfrågan på naturgas, naturgasnätens kvalitet och underhållsnivå samt åtgärder för att täcka toppar i efterfrågan och hantera brister i leveranserna. Naturgasmarknadsmyndigheten skall senast den 31 juli varje år offentliggöra en rapport om leveranssäkerheten i fråga om naturgas i vilken resultaten av övervakningen av leveranssäkerheten samt eventuella åtgärder som vidtagits eller planerats för att lösa problem skall anges. Rapporten skall överlämnas till Europeiska gemenskapernas kommission.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

4 §

Ändring i beslut som naturgasmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs i 2 mom.

Ändring i ett beslut som naturgasmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 2 kap. 4—4 a §, 3 kap. 1 § 2 mom. samt 7 kap. 1 a—1 d och 2 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. På behandlingen av besvären i marknadsdomstolen tillämpas förvaltningsprocesslagen. Beträffande offentlighet i fråga om behandlingen och handlingarna bestäms särskilt.

Ändring i beslut som handels- och industriministeriet har fattat med stöd av denna lag samt i beslut av förvaltningsdomstolen eller marknadsdomstolen får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen. Naturgasmarknadsmyndigheten har rätt att genom besvär söka ändring i beslut av förvaltningsdomstolen i ett tillståndsärende enligt denna lag och i ett beslut av marknadsdomstolen enligt 2 mom. genom vilka fullföljdsdomstolen har upphävt eller ändrat naturgasmarknadsmyndighetens beslut.

4 a §

Ett beslut som naturgasmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 7 kap. 1 a—1 d och 2 § skall följas även om det överklagats, om inte naturgasmarknadsmyndigheten genom sitt beslut bestämmer något annat. Ett beslut som gäller återbäring till en enskild kund av avgifter som tagits ut på felaktiga grunder eller ett beslut som gäller utdömande av vite får dock inte verkställas innan det har vunnit laga kraft. Fullföljdsdomstolen har dessutom rätt att meddela föreskrifter om verkställigheten av beslut, så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

5 §

Om en sökande beviljas undantagslov som gäller vägran att tillhandahålla en naturgasöverföringstjänst eller en nätinvestering som avses i 2 kap. 4 a §, skall naturgasmarknadsmyndigheten iaktta det förfarande som nämns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/55/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 98/30/EG.

Denna lag träder i kraft den

200 .

Helsingfors den 10 december 2004

Vad som föreskrivs i 4 kap. 7 § skall tillämpas också på naturgasavtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande.

Den första tillsynsperioden enligt 7 kap. 1 a § börjar den 1 januari 2006.

Bestämmelserna i 7 kap. 2 a § tillämpas på begäran om utredning som naturgasmarknadsmyndigheten tagit emot efter lagens ikraftträdande.

Bestämmelserna i 9 kap. 4 § 2 mom. om sökande av ändring i naturgasmarknadsmyndighetens beslut tillämpas på beslut som meddelats med stöd av 7 kap. 2 § och som gäller frågor som väckts efter denna lags ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.